

Pismo z Mednarodne konference o skrbi za izgnance in prisilne delavce predsedniku Sveta Evrope

Ljubljana, 4. 6. 2010

Spoštovani gospod
Herman Van Rompuy
predsednik Sveta Evrope

Dne 6. junija 2009 se je v glavnem mestu Slovenije, v Ljubljani, na prvem evropskem kongresu izgnancev in beguncev žrtev fašizma in nacizma v letih 1920–1945 zbralo preko 5000 delegatov iz 85 Krajevnih in Območnih organizacij Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 in poleg Slovenije še iz desetih evropskih držav: Avstrije, Bosne in Hercegovine, Češke, Francije, Hrvaške, Poljske, Rusije, Slovaške, Srbije in Ukrajine. Na kongresu je bil ustanovljen tudi Mednarodni odbor izgnancev in beguncev žrtev fašizma in nacizma v letih 1920–1945.

Ta odbor se je v Ljubljani sestal na prvi seji 4. junija 2010, s katere Vam posredujemo to pismo.

Usoda izgnancev in beguncev je doletela mnoge evropske narode, ki so se v času druge svetovne vojne znašli pod nemško, italijansko, madžarsko in drugo fašistično in nacistično okupacijo.

Kongres smo organizirali zato, da bi opozorili na krivice, ki so bile z genocidno politiko fašistične Italije, nacistične Nemčije in drugih držav pripadnic sil osi povzročene milijonom ljudi v okupiranih državah. Hkrati želimo tudi delovati v prid vseh, ki so bili v imenu rasne politike pregnani s svojih domov v izgnanska in delovna taborišča ter spremenjeni v suženjsko delovno silo, ali pa so bili pred nasilnimi ukrepi državnega terorja v času pred drugo svetovno vojno in okupacijske politike med njo

prisiljeni zbežati s svojih domov. Krivice jim niso bile nikoli poravnane in tako je še danes, ko so žive priče že v jeseni svojega življenja.

Zato so udeleženci kongresa opozorili, da morajo države, ki so bile v drugi svetovni vojni države agresorke, poravnati vojno škodo žrtvam fašističnega in nacističnega nasilja.

Spoštovani gospod predsednik,

to pismo Vam pišemo zato, da bi s svojim vplivom in ugledom v Evropski uniji pomagali izgnancem in beguncem v njihovih državah pri prizadevanjih za ureditev njihovega statusa, ki je od države do države zelo različen. Prizadevanja, da bi te žrtve dobile vsaj simbolično odškodnino za svoje trpljenje in izgubljeno premoženje, ostajajo še vedno nerešena. Preživeli smo se po končani vojni leta 1945 vrnili na požgane, izropane in opustošene domove brez vsega in brez sleherne pomoči.

Leta 1945 so bile vse države zaveznice pozvane, da posredujejo podatke o vojni škodi, ki je nastala na njihovem ozemlju in bila povzročena njihovim narodom zaradi agresije in rasne diskriminacije v času druge svetovne vojne. Zbrani podatki o vojni škodi so bili potrjeni tudi na mirovnih in reparacijskih konferencah po drugi svetovni vojni.

Ves svet, še posebno pa zavezniške sile, Združene države Amerike, Velika Britanija, Francija in Rusija, vedo, da vse države niso bile uvrščene na seznam izplačil.

Tako izgnanci in begunci iz držav Srednje in Vzhodne Evrope nismo prejeli odškodnine za izgubljeno premično in nepremično premoženje in prestano trpljenje med drugo svetovno vojno.

Delitev žrtev vojnega nasilja na vzhodne in zahodne države je bila velika napaka. Nemčija in svetovna javnost sta jo želeli popraviti z nemškimi zakoni Spomin, odgovornost in prihodnost, vendar ta zakon ni v celoti omogočil, da bi bila škoda, povzročena žrtvam fašizma in nacizma, primerno poravnana.

Na žalost povojna politika zavezniških držav ni poskrbela, da bi okupatorji poplačali tudi vojno škodo državam, ki so jih okupirali, kakor tudi ne samim žrtvam.

Pišemo pa Vam tudi zato, ker z **zaskrbljenostjo spremljamo naraščajoče pojave neofašizma in neonacizma** v posameznih državah Evrope in zunaj nje, tako tudi zapostavljanje pravic manjšin ter poskuse re-interpretacije zgodovine druge svetovne vojne. Zamegljujejo se vzroki in posledice dogajanja, relativizira večletna brutalna politika okupacijskih držav med drugo svetovno vojno, prihaja do poskusov, posamične povojne zunajsodne ukrepe, ki jih seveda obsojamo, izenačiti z genocidnimi nameni in ukrepi fašističnih in nacističnih okupatorjev.

V današnjih težkih gospodarskih razmerah, ki se kažejo kot socialna kriza, se kaj lahko zgodi, da bodo najprej zmanjšana sredstva za poravnavo škode žrtvam druge svetovne vojne, ki so hudo trpele in še do danes niso prejele pravične odškodnine. Takšna opustitev socialne skrbi in solidarnosti s tako prizadeto kategorijo prebivalstva bi bila nova velika napaka in še ena krivica za prizadete. Lahko bi povzročila veliko moralno škodo demokratični politični kulturi v Evropi, ki je temelj za miroljubno, demokratično sožitje in evropsko integracijo. Zato bi morali za pomoč ostarelim, osamelim, bolnim in invalidnim žrtvam fašizma in nacizma več storiti tudi Evropska unija, Svet Evrope, Kuratorij sklada Spomin, odgovornost in prihodnost in Organizacija Združenih narodov.

Pozivamo Vas, spoštovani gospod predsednik, da s svojim vplivom in ugledom storite več za ozaveščanje mladih generacij o času, ko je bil svet izpostavljen in ogrožen zaradi nasilja in genocidne politike fašističnih in nacističnih sistemov med drugo svetovno vojno, v Italiji pa že med obema vojnama. Le tako bo moč doseči, da se grozotna dejanja iz časov fašistične in nacistične dominacije v Evropi ne bodo več ponovila.

S spoštovanjem in lepimi pozdravi!

Društvo izgnancev Slovenije 1941–1945

Zveza slovenskih izseljencev Celovec - Avstrija

Krog državljanov Češke republike,
izgnanih leta 1938 z obmejnih ozemelj

Krajevna skupnost žrtava
fašizma i nacizma Zagreb

Združenje Poljakov,
oškodovanih s strani III. rajha

Ruska zveza nekdanjih mladoletnih ujetnikov
v fašističnih koncentracijskih taboriščih (RZNMU)

Slovaška zveza protifašističnih borcev
in žrtev nacizma

Udruženje zatočenika i potomaka
zatočenika logora genocida u NDH 1941–1945

Ukrajinska zveza žrtev fašizma

Pismo Hermanu Van Rompuyu je prebral
Gregor Kaplan

